

Matt Haig

AUTOR BESTSELLERŮ *New York Times*

PŮLNOČNÍ
KNIHOVNA

JEDNA KNIHOVNA. NEKONEČNĚ ŽIVOTŮ.

Půlnoční knihovna

Copyright © 2020 by Matt Haig
Copyright licensed by Canongate Books Ltd.
arranged with Andrew Nurnberg Associates International Limited

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Tereza Rotterová, 2022
Cover © DOBROVSKÝ s.r.o., 2022
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2022

ISBN 978-80-277-1900-6 (pdf)

PŮLNOČNÍ KNIHOVNA

MATT HAIG

F**OBOS**

Obsah

Rozhovory o dešti	11
Muž u dveří	15
Teorie strun	18
Žít znamená trpět	22
Dveře	23
Jak se stát černou dírou	27
Antihmota	29
00:00:00	34
Knihovnice	37
Půlnoční knihovna	39
Pohyblivé police	41
Knih výčitek	44
Přetížení výčitekami	47
Každý život začíná právě teď	49
U Tří podkov	53
Předposlední status, který Nora sdílela předtím, než se ocitla mezi životem a smrtí	71
Šachovnice	72
Učíme se pouze prožitkem	75
Oheň	82
Akvárium	94
Poslední status, který Nora sdílela předtím, než se ocitla mezi životem a smrtí	100
Úspěšný život	101
Mátový čaj	113
Strom, jenž je naším životem	120
Chyba systému	125
Špicberky	129

Hugo Lefèvre.....	132
Chození v kruzích	136
Okamžik extrémního ohrožení na konci světa.....	142
Zoufalství z toho, že nemůžete najít knihovnu, když ji skutečně potřebujete	143
Ostrov.....	146
Permafrost.....	147
Jedné noci v Longyearbyenu	151
Očekávání	155
Život a smrt a kvantová fyzika.....	156
Pokud se mi něco děje, chci u toho být	165
Bůh a jiné knihovnice	166
Sláva.....	169
Mléčná dráha	172
Divoká a svobodná.....	173
Ryan Bailey	179
Stříbrný podnos s medovými koláčky	185
Podcast plný odhalení	189
„Howl“.....	195
Láska a bolest.....	198
Ekvidistantní.....	203
Cizí sen.....	205
Laskavý život	210
Proč chtít jiný vesmír, když v tomhle jsou psi.....	215
Večeře s Dylanem	218
Saloon poslední naděje.....	220
Vinohrad Buena Vista	222
Mnoho životů Nory Seedové	226
Ztracená v knihovně	232
Perla v lastuře.....	237
Hra	243
Dokonalý život	248
Spirituální pouť za lepším porozuměním vesmíru	253

Hammersmith.....	260
Tříkolka	263
Už tady není	267
Příhoda s policií	270
Nový pohled	275
Záhonky jsou zalité	277
Není kam přistát	279
Opovaž se to vzdát, Noro Seedová!	285
Probuzení	289
Na rubu zoufalství	292
To, co jsem se naučila (napsal nikdo, kdo se stal někým, a pak každým)	294
Žít, nebo rozumět	297
Sopka	303
Jak to skončí	307
Ediční poznámky	309

Věnováno všem zdravotníkům a pečovatelům.
Děkujeme vám.

*Nikdy se nestanu všemi lidmi, jimiž bych se chtěla stát,
a neprožiji životy, jež bych chtěla prožít. Nikdy se ne-
naučím všechny dovednosti, jež bych se chtěla naučit.
A proč to chci? Chci prožít a cítit všechny odstíny, tóny
a obměny duševních i fyzických zkušeností, jež jsou
v životě možné.*

Sylvia Plath

Rozhovory o dešti

Devatenáct let předtím, než se Nora Seedová rozhodla zemřít, seděla v teple skromné knihovny školy Hazeldene v Bedfordu. Skláněla se nad nízkým stolem a upřeně hleděla na šachovnici.

„Noro, drahoušku, je úplně přirozené, že se o svou budoucnost strachuješ,“ řekla knihovnice, paní Elmová, a v očích jí zajiskřilo.

Paní Elmová táhla jako první. Jezdec přeskočil úhlednou řadu bílých pěšců. „Jasně že se budeš trápit kvůli zkouškám. Ale můžeš se přece stát, kýmkoli chceš, Noro. Jen si představ všechny ty možnosti. Je to vzrušující.“

„Ano, to asi je.“

„Máš před sebou celý život.“

„Celý život.“

„Můžeš dělat cokoli a žít, kdekoli se ti zachce. Někde, kde není taková zima a kde tolik neprší.“

Nora postoupila pěšcem o dvě pole dopředu.

Nebylo snadné paní Elmovou nesrovnávat s Nořinou matkou, která se k dceři chovala jako k chybě, již je třeba napravit. Když byla například ještě malá, její matka se tolik bála, že bude Noře levé ucho odstávat víc než pravé, že jí ho přilepovala lepicí páskou, aby situaci vyřešila, a pak své dílo schovávala pod vlněnou ušanku.

„Já zimu a déšť *nesnáším*,“ zdůraznila paní Elmová.

Paní Elmová měla krátké, šedé vlasy a milou, mírně vrásčitou oválnou tvář, která se bledě vyjímal nad lahově zeleným rolákem. Byla poměrně stará. Ze všech lidí ve škole si

s ní však Nora rozuměla nejlépe, a i za dní, kdy nepršelo, trávila Nora v téhle malé knihovně celou odpolední přestávku.

„Zima a déšť spolu nemusí souviset,“ podotkla Nora. „Antarktida je nejsušší kontinent na Zemi. Technicky vzato je to poušť.“

„To zní jako něco pro tebe.“

„Myslím, že to není dost daleko.“

„Možná by ses měla stát astronautkou. Procestovat galaxii.“

Nora se usmála. „Na některých planetách je to s deštěm ještě horší.“

„Horší než v Bedfordshiru?“

„Na Venuši padá z oblohy čistá kyselina.“

Paní Elmová vytáhla z rukávu papírový kapesník a decentně se vysmrkala. „Vidíš? S takovou hlavičkou můžeš dělat cokoli.“

Za oknem posetým kapkami deště proběhl světlovlasý chlapec, o kterém Nora věděla, že chodí o několik ročníků níž. Buď někoho honil, nebo před někým utíkal. Od doby, kdy ze školy odešel Nořin bratr, si tu připadala poněkud nechráněně. Ale knihovna jí poskytovala malé civilizované útočiště.

„Táta si myslí, že jsem všechno zahodila. Když jsem teď sekla s plaváním.“

„Nemám do toho asi co mluvit, ale na světě jsou i důležitější věci než umět hodně rychle plavat. Máš před sebou spoustu různých možných životů. Jak už jsem říkala minulý týden, mohla by ses stát glacioložkou. Něco jsem si o tom našla a –“

V tu chvíli zazvonil telefon.

„Vteřinku,“ řekla paní Elmová tlumeně. „To bych měla vzít.“

Za malý okamžik už Nora pozorovala, jak paní Elmová telefonuje. „Ano, je tady.“ Rysy ve tváři knihovnice rázem

ztuhly šokem. Odvrátila se od Nory, ale její slova byla ve ztichlé místnosti dobře slyšitelná. „To snad ne. Ne. Panebože. Samozřejmě...“

O devatenáct let později

Muž u dveří

Dvacet sedm hodin předtím, než se Nora Seedová rozhodla zemřít, seděla na prosezené pohovce, proklikávala se šťastnými životy ostatních lidí a čekala, až se něco stane. A potom se zničehonic doopravdy něco stalo.

Z nějakého zvláštního důvodu někdo zazvonil na zvoněk u dveří.

Na okamžik uvažovala, zda má vůbec jít otevřít. Koneckonců už byla v pyžamu, ačkoli bylo teprve devět večer. Ve vytahaném tričku s nápisem ECO WORRIER a v kostkovaných pyžamových kalhotách se cítila nesvá.

Obula si pantofle, aby působila o něco civilizovaněji, a zjistila, že osoba za dveřmi je muž, a navíc muž, kterého zná.

Měl vysokou postavu pubertálního čahouna a laskavou tvář. Jeho oči však byly bystré a jasné, jako by člověka dokázaly prohlédnout skrz naskrz.

Ráda ho viděla, ačkoli to byl trochu nečekaný pohled, zejména proto, že měl na sobě sportovní oblečení a navzdory chladnému, deštivému počasí působil zchváceně a zpoceně. Kontrast, který mezi nimi panoval, byl tak nápadný, že si připadala ještě neupraveněji než před pěti vteřinami.

Často se tu cítila osamělá. A ačkoli přečetla dost knih existenciálních filozofů na to, aby věděla, že ve veskrze bezvýznamném vesmíru je samota nedílnou součástí lidského bytí, ráda toho muže u dveří viděla.

„Ashi,“ usmála se. „Jmenuje se Ash, vid’?“

„Ano, jmenuju.“

„Co tady děláš? Ráda tě vidím.“

Před několika týdny seděla u svého elektrického piana a on zrovna probíhal po Bancroft Avenue. Zahlédl ji v okně domu 33A a krátce jí zamával. Kdysi – před několika lety – se jí zeptal, zda by s ním nezašla na kávu. Možná se na to chystal zeptat znovu.

„Taky tě rád vidím,“ řekl Ash, ale jeho zkrabatělé čelo tomu nenasvědčovalo.

Když s ním mluvila v obchodě, zněl vždy tak uvolněně, ale teď v jeho hlase slyšela cosi těžkého. Poškrábal se na čele. Vydal další zvuk, ale celé slovo se mu vyslovit nepodařilo.

„Byls běhat?“ Zbytečná otázka. Zcela zjevně si byl zaběhat. Ale vypadalo to, jako by se mu na okamžik ulevilo, že může mluvit o něčem tak obyčejném.

„Jo. Poběžím Bedfordský půlmaraton. Je už tuhle neděli.“

„Aha. Super. Taky jsem si říkala, že bych se toho půlmaratonu mohla zúčastnit, ale pak mi došlo, že nesnáším běhání.“

V hlavě ta slova zněla mnohem vtipněji, než když je skutečně vyslovila. Vždyť to ani nebyla pravda, běhání jí přece nevadilo. Přesto ji však znepokojila vážnost jeho výrazu. To ticho nebylo jen trapné, přecházelo už v něco zcela jiného.

„Říkala jsi, že máš kočku.“

„Ano. Mám kocoura.“

„Pamatuju si jeho jméno. Voltaire. Zrzavý mourek, vid’?“

„Jo. Říkám mu Volts. Voltaire mu přijde snobské. Ukázalo se, že ho francouzská filozofie a literatura osmnáctého století zrovna dvakrát netáhne. Je to docela pragmatik. Víš co, alespoň na kocoura.“

Ash upřel pohled na její pantofle.

„Obávám se, že je mrtvý.“

„Cože?“

„Leží u silnice a vůbec se nehýbe. Na obojku jsem viděl jméno. Asi ho srazilo auto. Je mi to moc líto, Noro.“

Ta náhlá změna pocitů ji tak vyděsila, že se nepřestala usmívat, jako by ji ten úsměv dokázal udržet ve světě, ve kterém doteď byla, ve kterém je Volts stále naživu, a tenhle muž, jemuž prodávala zpěvníky s akordy, u ní zazvonil z úplně jiného důvodu.

Pamatovala si, že Ash je chirurg. Ne veterinární, ten normální, pro lidi. Když řekne, že je něco mrtvé, tak to s největší pravděpodobností doopravdy mrtvé je.

„Je mi to moc líto.“

Noru zaplavil známý pocit zármutku. V pláči jí bránila jen antidepresiva. „Panebože.“

Vyběhla na mokré, popraskané dláždění ulice Bancroft Avenue a tajil se jí dech. Pak to ubohé zrzavé stvoření uviděla. Ležel na asfaltu lesknoucím se od deště. S hlavou opřenou o obrubník a nohama dozadu vypadal, jako by zrovna někam skákal při honu za neviditelnou kořistí.

„Ach, Voltsi. To ne. Panebože.“

Věděla, že by měla vůči svému kočičímu příteli cítit lítost a zoufalství – a také je cítila –, ale musela si připustit, že cítí ještě něco jiného. Jak se tak dívala na Voltairův nehybný a pokojný výraz, na tu naprostou absenci bolesti, zformoval se jí v temnotě pocit, před kterým nebylo úniku.

Závist.

Teorie strun

Devět a půl hodiny předtím, než se Nora rozhodla zemřít, dorazila se zpožděním na odpolední směnu v obchodě Teorie strun.

„Moc se omlouvám,“ řekla Neilovi v ošuntělé krabicovité kanceláři bez oken. „Umřel mi kocour. Včera večer. A já ho musela pohřbít. Teda, někdo mi pomohl ho pohřbít. Ale pak jsem zůstala v bytě sama a nemohla jsem usnout a pak jsem si zapoměla nastavit budík, takže jsem se probudila až v poledne a pak jsem hned běžela sem.“

To všechno byla pravda a ona doufala, že její vzhled, včetně nenalíčené tváře, volného, posunutého culíku a zelených manšestrových propínacích šatů ze sekáče, které nosila celý týden, navrch okořeněný trochou unaveného zoufalství, tuto historku podpoří.

Neil vzhlédl od počítače a opřel se v křesle. Spojil ruce, vytvořil z ukazováčků stříšku a položil na ni bradu, jako by byl Konfucius a rozjímal nad hlubokým, filozofickým smyslem vesmíru, spíše než vedoucí hudebnin, který se zabývá opozdilou zaměstnankyní. Na zdi za ním visel obrovský plakát kapely Fleetwood Mac, jehož pravý roh se odlepil a plandal jako psí ucho.

„Poslyš, Noro, já tě mám rád.“

Neil byl neškodný. Asi padesátiletý kytarový nadšenec, který rád vyprávěl špatné vtipy a v obchodě hrál naživo obstojné covery starých písní Boba Dylana.

„A vím, že máš to duševní zdraví.“

„Každý má duševní zdraví.“

„Víš, jak to myslím.“

„Už je mi o dost líp,“ zalhala. „A navíc to není klinická deprese. Doktor říkal, že je jen reaktivní. Nemůžu za to, že se pořád objevuje něco... na co reaguju. Ale nikdy jsem si kvůli tomu nevzala nemocenskou. Akorát tenkrát, když máma... Jo. Tenkrát jo.“

Neil si povzdechl. Vydal při tom hvízdavý zvuk nosem. Zlověstně ais. „Noro, jak dlouho už tu pracuješ?“

„Dvanáct let a...“ Věděla to až moc dobře. „... jedenáct měsíců a tři dny. Strídavě.“

„To je dlouhá doba. Myslím si, že máš na víc. Co nevidět ti bude čtyřicet.“

„Je mi třicet pět.“

„Tolik se ti daří. Učíš lidi hrát na piano.“

„Jednoho člověka.“

Sklepal si ze svetru drobek.

„Představovala sis, že skončíš ve městě, kde jsi vyrůstala? Jakože když ti bylo třeba čtrnáct? Kde ses viděla?“

„Ve čtrnácti? To jsem si myslela, že budu plavkyně.“ Bývala nejrychlejší čtrnáctiletou dívkou v plavání prsou a druhá nejrychlejší ve volném způsobu v celé zemi. Vzpomínala na to, jak na britském mistrovství v plavání stojí na stupních vítězů.

„Co se pokazilo?“

Rozhodla se pro krátkou verzi. „Byla jsem dost pod tlakem.“

„Tlak nás ale utváří. Začínáš jako uhlí a díky tlaku se z tebe stane diamant.“

Jeho neznalost procesu vzniku diamantů přešla bez poznámky. Neřekla mu, že uhlí a diamanty jsou sice obojí uhlík, ale uhlí není dost čisté na to, aby se mohlo pod jakýmkoli tlakem stát diamantem. Přísně vědecky vzato začínáme jako uhlí a končíme jako uhlí. Možná právě v tom spočívala ta skutečná životní lekce.

Uhladila si směrem k culíku neposedný pramínek vlasů černých jako uhel.

„Co tím chceš říct, Neile?“

„Že na splnění snů není nikdy pozdě.“

„Na tenhle už je celkem určitě pozdě.“

„Jsi velmi vzdělaná a kvalifikovaná osoba, Noro. Máš titul z filozofie...“

Nora se zahleděla na mateřské znamínko na své levé ruce. Ta piha si prošla vším, co prožila i ona. Jen tak tam byla a bylo jí to jedno. Jen si tak pihovatěla. „Upřímně řečeno, na filozofy se v Bedfordu fronty nestojí, Neile.“

„Vystudovala jsi univerzitu, rok jsi žila v Londýně, pak ses vrátila.“

„Neměla jsem tak úplně na výběr.“

Nechtěla se bavit o své mrtvé mámě. Ani o Danovi. Neilovi totiž připadalo to, že Nora vycouvala ze svatby dva dny před jejím konáním, jako nejpoutavější milostný příběh od doby Kurta a Courtney.

„Všichni máme na výběr, Noro. Říká se tomu svobodná vůle.“

„No, pokud zastáváš deterministický pohled na vesmír, tak ne.“

„Ale proč *tady*?“

„Mohla jsem si vybrat mezi tímhle obchodem a útulkem. Tady byly lepší peníze. A ty se navíc vyznáš v hudbě.“

„Vždyť jsi měla kapelu. S bratrem.“

„Měla. The Labyrinths. Ale nevypadalo to, že prorazíme.“

„Tvůj bratr to vidí jinak.“

To Noru zarazilo. „Joe? Jak to...?“

„Koupil si tu zesilovač. Marshall DSL40.“

„Kdy?“

„V pátek.“

„On byl v Bedfordu?“

„Pokud to nebyl hologram. Jako Tupac.“

Nejspíš přijel za Ravim, pomyslela si Nora. To byl bratrův nejlepší přítel. Zatímco Joe se hraní na kytaru vzdal a odjel do Londýna za úmornou prací v IT, kterou ze srdce nenáviděl, Ravi zůstal v Bedfordu. Hrál v revivalové kapele jménem Slaughterhouse Four a koncertoval po hospodách ve městě.

„Hm. To je zajímavý.“ Nora si byla dost jistá, že její bratr ví, že mívá v pátek volno. To ji někde uvnitř zabořilo.

„Jsem tu spokojená.“

„Až na to, že nejsi.“

Měl pravdu. Rána na duši se jí podebírala. Připadalo jí, jako by v ní její mysl zvracela. Doširoka se usmála.

„Chci říct, že jsem v práci šťastná. Teda, víš, jak to myslím, spokojená. Neile, já tu práci potřebuju.“

„Jsi dobrý člověk. Zajímáš se o svět. O bezdomovce, o životní prostředí.“

„Potřebuju práci.“

Opět zaujal konfuciánskou pózu. „Potřebuješ svobodu.“

„Nechci svobodu.“

„Tohle není neziskovka. I když musím uznat, že nejspíš brzo bude.“

„Hele, Neile, je to kvůli tomu, co jsem před týdnem řekla? Že je potřeba, abys to tady zmodernizoval? Mám pár nápadů, jak sem dostat mladší li-“

„Ne,“ ohradil se. „Míval jsem tu jen kytary. Teorie strun, chápeš? Ale rozšířil jsem to. Fungovalo to. Ale když dojde na lámání chleba, tak si prostě nemůžu dovolit platit někoho, kdo mi odhání zákazníky tím, že se tváří jak kakabus.“

„Cože?“

„Noro, obávám se...“ odmlčel se asi na tak dlouho, jako by trvalo zvednout do vzduchu popravčí sekeru, „že tě budu muset propustit.“

Žít znamená trpět

Devět hodin předtím, než se Nora rozhodla zemřít, se bezcílně potulovala Bedfordem. To město podněcovalo beznaděj jako na běžícím pásu. Sportovní centrum s kamínkovou omítkou, ve kterém ji její teď už mrtvý táta kdysi pozoroval, jak plave z jednoho konce bazénu na druhý. Mexická restaurace, kam vzala Dana na fajitas. Nemocnice, kde léčili mámu.

Včera jí napsal Dan.

Noro, chybí mi tvůj hlas. Můžeme si promluvit? D x

Odepsala mu, že má *šíleně moc práce* (haha). Ale nedalo se napsat nic jiného. Ne snad proto, že by k němu nic necítila, ale právě proto, že cítila. A nemohla riskovat, že by mu znovu ublížila. Zničila mu život. *Můj život je chaos*, sdělil jí v opilých esemeskách krátce poté, co se měla konat svatba, ze které se dva dny před obřadem vykroutila.

Vesmír směřoval k chaosu a entropii. V tom spočívá základ termodynamiky. Možná v tom spočívá i základ existence.

Přijdeš o práci a pak se toho posere ještě víc.

Ve větvích zašeptal vítr.

Rozpršelo se.

Vydala se k buňce trafiky s neodbytným – a jak se ukázalo, také správným – pocitem, že bude jen hůř.

Dveře

Osm hodin předtím, než se Nora rozhodla zemřít, vešla do trafiky.

„Schováváte se před deštěm?“ zeptala se žena za kasou.

„Ano.“ Nezvedla hlavu. Beznaděj v ní těžkla jako břímě, které už nedokázala nést.

Prodávali tam *National Geographic*.

Jak se tak dívala na obal časopisu – s obrázkem černé díry –, uvědomila si, že přesně tím je. Černou dírou. Umírající hvězdou, která se hroutí sama do sebe.

Táta ho odebíral. Pamatovala si, jak ji naprosto uchvátil článek o Špicberkách, norském souostroví v Severním ledovém oceánu. Nikdy neviděla místo, které by působilo tak vzdáleně. Četla si o vědcích zkoumajících ledovce, zamrzlé fjordy a papuchalky. A pak se na popud paní Elmové rozhodla, že se stane glacioložkou.

Povšimla si omšelé, shrbené postavy kamaráda svého bratra a zároveň bývalého člena jejich kapely, jak stojí u hudebních časopisů pohroužený do jednoho z článků. Stála tam asi o zlomek vteřiny déle, než měla, protože jakmile se otočila a chtěla odejít, uslyšela ho zavolat: „Noro?“

„Ravi, ahoj. Slyšela jsem, že byl Joe nedávno v Bedfordu.“ Pokývnutí. „Jo.“

„Viděl, ehm, viděli jste se?“

„Vlastně jo.“

Následné ticho Noru zabořilo. „Neřekl mi, že přijede.“

„Byl tu jen na otočku.“

„Jak se má?“

Ravi se odmlčel. Nora ho mívala ráda a pro jejího bratra to byl věrný přítel. Ale stejně jako s Joem, i mezi nimi teď zela propast. Nerozloučili se v nejlepším. (Mrsknul paličkami o zem zkušebny a vypochoďoval ven, když jim Nora oznámila, že v kapele končí.) „Asi má deprese.“

Představa, že by se její bratr mohl cítit stejně jako ona, Noře ještě přitížila. „Není sám sebou,“ pokračoval Ravi a zněl našťavaně. „Bude se muset vystěhovat z toho kamrlíku v Shepherd's Bush. Když teď nemůže bejt sólovým kytaristou v úspěšný rockový kapele. Jen abys věděla, já jsem taky bez peněz. Koncerty po hospodách toho v dnešní době moc nevynesou. Ani když souhlasíš s tím, že potom umyješ záchody. Už jsi někdy myla záchody v hospodě, Noro?“

„Taky se mám dost mizerně, jestli se tady předháníme v utrpení.“

Ravi zakašlal a zároveň se uchechtl. Na okamžik mu ztuhly rysy ve tváři. „Jasně, ty chudinko.“

Neměla na něj náladu. „To ti jde o The Labyrinths? Ještě pořád?“

„Hodně to pro mě znamenalo. A pro tvýho bráchu taky. Pro všechny. Měli jsme smlouvu s Universal. Přímou přednosem. Album, singly, turné, promo. Teď už jsme mohli bejt Coldplay.“

„Vždyť ty Coldplay nesnášíš.“

„O to nejde. Mohli jsme bejt v Malibu. Místo toho trčíme v Bedfordu. Takže ne, tvůj brácha fakt není připravenej se s tebou vidět.“

„Mívala jsem panický záchvaty. Všechny bych nakonec zklamala. Souhlasila jsem přece s tím, že pro vás budu psát písničky. Nemohla jsem za to. Byla jsem zasnoubená. Byla jsem s Danem. Jemu to prostě vadilo.“

„Jo a jak ti to dopadlo?“

„Ravi, to není fér.“

„Fajn. Super pokec.“

Žena za kasou na ně se zájmem civěla.

„Kapely nemívají dlouhé trvání. Byli bychom jako meteorický roj. Skončili bychom dřív, než bychom začali.“

„Meteorický roje jsou kurevsky krásný.“

„No tak, pořád jsi s Ellou, nebo ne?“

„A mohl jsem být s Ellou a zároveň v úspěšný kapele s kupou peněz. Tu šanci jsme měli. Přímou tady.“ Ukázal si na dlaň ruky. „Naše písničky měly náboj.“

Nora se nesnášela za to, že potichu opravila „naše“ na „moje“.

„Nemyslím si, žes měla trému z vystupování. Nebo trému ze svatby. Tvůj problém byla tréma ze života.“

To zabolelo. Jako by jí těmi slovy sebral vzduch z plic.

„A tvůj problém je, že ze svého podělaného života viníš ostatní.“

Přikývl, jako by mu ušetřila políček. Vrátil časopis do stojanu.

„Měj se, Noro.“

„Vyříd' Joeovi, že ho pozdravuju,“ houkla za ním, když vycházel ven z trafiky do deště. „Prosím.“

Koutkem oka zahlédla obálku časopisu *Vaše kočka*. Zrzavý mourek. Myšlenky jí v hlavě burácely jako symfonie z období Sturm und Drang, jako by měla v mozku uvězněného ducha německého skladatele, který tam chaoticky bouchal a řinčel.

Žena za pultem něco řekla, ale Nora ji nevnímala.

„Prosím?“

„Nora Seedová?“

Prodavačka byla veselá, uvolněná a bezstarostná způsobem, jaký Noře už dlouho nebyl vlastní. Měla blond miškado a opálení ze solária. Nahnula se přes pult a opřela se o předloktí, jako by Nora byla lemur v zoologické zahradě.

„Jo.“

„Já jsem Kerry-Anne. Pamatuju si tě ze školy. Plavkyně. Byla jsi děsně chytrá. Neuspořádal jednou kvůli tobě ten, jak se jenom jmenoval, pan Blandford, školní shromáždění? Neříkal, že se dostaneš na olympiádu?“

Nora přikývla.

„Takže ses tam dostala?“

„Já, no, vzdala jsem to. Víc mě lákala hudba... alespoň tenkrát. Pak mi do toho vlezl život.“

„Tak co teď děláš?“

„Teď... tak nějak měním směr.“

„A máš někoho? Chlapa? Děti?“

Nora zavrtěla hlavou a přála si, aby jí upadla. Ta hlava. Na podlahu. Aby si už nikdy nemusela povídat s cizím člověkem.

„No, moc s tím neotálej. Tik tak, tik tak.“

„Je mi třicet pět.“ Přála si, aby tam byla Izzy. Ta si nikdy takové kecy nenechala líbit. „A ani nevím, jestli chci...“

„S Jakem jsme byli jak králíci a taky na to došlo. Dva malí rošťáci. Ale stojí to za to, víš? Připadám si úplně. Můžu ti ukázat pár fotek.“

„Ne, já mívám migrény z... telefonů.“

Dan tenkrát děti chtěl. Nora si tím nebyla jistá. Představa mateřství ji děsila. Strach z ještě silnější deprese. Nedokázala se postarat ani o sebe, natož o někoho dalšího.

„Takže jsi pořád v Bedfordu?“

„Jo.“

„A já si myslela, že odsud vypadneš jako první.“

„Vrátila jsem se. Měla jsem nemocnou mámu.“

„To mě mrzí. Doufám, že už je v pořádku.“

„Radši půjdu.“

„Ale vždyť ještě prší.“

Nora utekla z trafiky a přála si, aby před sebou měla jen další a další dveře, které by mohla postupně otevírat a nechávat všechno ostatní za sebou.

Jak se stát černou dírou

Sedm hodin předtím, než se Nora rozhodla zemřít, padala volným pádem a neměla si s kým promluvit.

Poslední nadějí pro ni byla bývalá nejlepší přítelkyně Izzy, která ale bydlela více než patnáct tisíc kilometrů daleko v Austrálii. A i mezi nimi to nějak vyšumělo.

Vzala do ruky telefon a napsala Izzy zprávu.

Ahoj Izzy, dlouho jsme si nepsaly. Chybíš mi, kámoško. Bylo by SUPER zase pokecat. X

Přidala ještě jedno X a zprávu odeslala.

Během minuty si Izzy zprávu zobrazila. Nora marně čekala, až se objeví tři tečky.

Prošla kolem kina, kde večer dávali film s Ryanem Baileym. Kýčovitá romantická komedie o kovbojích jménem *Saloon poslední naděje*.

Tvář Ryana Baileyho na ni vždy působila, jako by věděla cosi hlubokého a tajemného. Nora ho milovala od doby, co ho poprvé spatřila v roli zadumaného Platona v seriálu *Atéňané*, a také od chvíle, kdy se v rozhovoru svěřil, že studoval filozofii. Představovala si, jak spolu sedí ve vířivce ve West Hollywoodu a za závojem oparu vedou duchaplné hovory o Henrym Davidu Thoreauovi.

„Zamiřte bez váhání tam, kam vedou vaše sny,“ řekl kdysi Thoreau. „Vynasnažte se žít život podle svých představ.“

Thoreauovu filozofii studovala nejraději. Ale kdo vážně zamíří bez váhání tam, kam vedou jeho sny? Tedy, kromě Thoreaua. Ten se sebral a odešel žít do lesů, zpretrhal pouta se světem, aby mohl jen tak sedět, psát, kácet dříví

a rybařit. V Concordu v Massachusetts byl před dvěma sty lety život možná jednodušší než v současném Bedfordu v Bedfordshiru.

Ale možná ne.

Možná jí to žití jenom fakt hrozně nešlo.

Uběhly celé hodiny. Chtěla najít v životě smysl, něco, co by jí dalo důvod existovat. Ale na nic nepřišla. Nemohla ani vyzvednout léky pro pana Banerjeeho, protože to už před dvěma dny udělala. Rozhodla se dát nějaké peníze bezdomovci, ale pak jí došlo, že žádné peníze nemá.

„Hlavu vzhůru, drahoušku, třeba se nic nestane,“ zní zdomácnělé britské motto.

Nic se nikdy neděje, pomyslela si. V tom je právě ta potíž.

Antihmota

Pět hodin předtím, než se Nora rozhodla zemřít, se vydala domů a v ruce jí zavibroval telefon.

Třeba je to Izzy. Třeba vyřídil Ravi jejímu bratrovi, aby se jí ozval.

Ne.

„Zdravím, Doreen.“

Rozčilený hlas. „Kde jste byla?“

Úplně na to zapoměla. *Kolik je hodin?*

„Měla jsem příšerný den. Moc se omlouvám.“

„Čekali jsme před vaším bytem snad hodinu.“

„Ještě můžu stihnout Leovu hodinu, až přijdu domů. Budu tam do pěti minut.“

„Pozdě. Jel na tři dny k tátovi.“

„Aha, to mě mrzí. Moc se omlouvám.“

Chrlila ze sebe vodopády omluv, až se v nich topila.

„Abych byla upřímná, Noro, přemýšlí o tom, že toho úplně nechá.“

„Ale vždyť mu to tak jde.“

„A vážně ho to bavilo. Ale má toho moc. Písemky, kamarádi, fotbal. Takhle to dál nejde...“

„Má vážně talent. Vždyť už zvládá i toho zatraceného Chopina. Prosím...“

Hluboký, hodně hluboký povzdech. „Mějte se, Noro.“

Nora si představovala, že se země pod ní otevřela a ona se propadá litosférou a pláštěm a nezastaví se, dokud nedopadne až k zemskému jádru, které ji stlačí na tvrdý, nic necítící kov.

* * *

Čtyři hodiny předtím, než se Nora rozhodla zemřít, potkala svého postaršího souseda, pana Banerjeeho.

Panu Banerjeemu bylo osmdesát čtyři let. Byl to křehký stařík, ale od operace kyčelního kloubu byl o něco pohyblivější.

„To je venku ale nečas, že?“

„To ano,“ zamumlala Nora.

Zadíval se na svůj záhonek. „Aspoň mi vykvetly kosatce.“

Pohlédla na hloučky fialových květů, přinutila se k úsměvu a říkala si, jakou útěchu ty květy asi panu Banerjeemu poskytují.

Za brýlemi měl unavené oči. Stál u dveří a lovil klíče. Lahev mléka v nákupní tašce, kterou sotva unesl. Bylo zvláštní vidět ho jinde než u něj doma. V domě, který navštěvovala v prvním měsíci po svém nastěhování, aby mu pomohla zařídit službu pro online nakupování.

„Jo,“ řekl potom. „Mám pro tebe dobrou zprávu. Už mi nemusíš vyzvedávat léky. Ten mladík z lékárny se přistěhoval do domu nedaleko odsud a bude mi je sem nosit.“

Nora se pokusila odpovědět, ale nedokázala ze sebe vypravit ani slovo. Místo toho jen přikývla.

Zvládl si odemknout, pak dveře zavřel a odebral se do svatyně zasvěcené jeho drahé zesnulé ženě.

Tak a bylo to. Nikdo ji nepotřeboval. Byla ve vesmíru úplně nadbytečná.

Když vešla do bytu, připadalo jí nastalé ticho hlasitější než hluk. Pach kočičího krmiva. Miska s napůl snědeným jídlem pro Voltaira.

Nalila si trochu vody, zapila dvě tablety antidepresiv, zahleděla se na zbývající tablety a přemýšlela.

Tři hodiny předtím, než se Nora rozhodla zemřít, jí celým tělem prostoupila bolestivá lítost, jako by se zoufalství

přeneslo z mysli i do těla a končetin. Jako by ovládlo každou její součást.

Došlo jí, že všem je lépe bez ní. Když se dostanete příliš blízko k černé díře, vtáhne vás její gravitace do své ponuré, temné reality.

Ta představa byla jakousi myšlenkovou křečí, něco tak nepříjemného, že se to nedá vydržet, a zároveň tak silného, že se na to nedá nemyslet.

Nora si otevřela sociální sítě. Žádné zprávy, žádné komentáře, žádní noví sledující, žádné žádosti o přátelství. Byla antihmotou s notnou dávkou sebelítosti.

Podívala se na Instagram a zjistila, že všichni kromě ní přišli na to, jak žít. Napsala nesouvislý příspěvek na Facebook, který už vlastně ani nepoužívala.

Dvě hodiny předtím, než se Nora rozhodla zemřít, si otevřela lahev vína.

Z polic na ni shlížely staré učebnice filozofie, neživé vzpomínky na univerzitní léta, kdy byl ještě život plný možností. Juka a tři maličké přikrčené kaktusy v květináčích. Představovala si, že kdyby byla nic necítící forma života, která celé dny prosedí v květináči, měla by jednodušší život.

Posadila se k elektrickému pianu, ale nic nezahrála. Myslela na to, jak seděla po boku Lea a učila ho Chopinovo preludium v e moll. Čas dokáže šťastné chvíle proměnit v bolestivé.

Mezi hudebníky koluje staré klišé, podle kterého na klavíru nenajdete žádné špatné tóny. Ale její život byla kakofonie beze smyslu. Skladba, která se mohla vyvíjet úchvatnými směry, ale skončila v nicotě.

Čas jí prokluzoval mezi prsty. Hleděla do prostoru před sebou.

Při pití vína si něco naprosto jasně uvědomila. Ona se pro tenhle život nehodí.

Každý její krok byla chyba, každé rozhodnutí katastrofa, každý den úkrok od toho, kým si myslela, že se stane.

Plavkyně. Hudebnice. Filozofka. Manželka. Cestovatelka. Glacioložka. Šťastná. Milovaná.

Nic.

Nezvládla ani roli „majitelka kočky“. Ani „učitelka hry na klavír jednou týdně“. Ani „žena schopná mezilidské konverzace“.

Prášky nezabíraly.

Dopila víno. Celou lahev.

„Chybíte mi,“ zašeptala do místnosti, jako by tam kolem ní stáli duchové všech, které kdy měla ráda.

Zavolala bratrovi, a když to nezvedl, nechala mu hlasovou zprávu.

„Mám tě ráda. Jen jsem ti to chtěla říct. Nemohl jsi s tím nic udělat. Je to ve mně. Díky, že jsi byl můj brácha. Mám tě ráda. Sbohem.“

Dalo se znovu do deště, a tak seděla u okna s vytaženými roletami a pozorovala kapky na skle.

Hodiny ukazovaly dvacet dva minut po jedenácté.

Jistě věděla jen jedinou věc. Nechtěla, aby přišel zítřek. Postavila se. Našla propisku a kus papíru.

Byl, jak se právě rozhodla, velmi dobrý čas zemřít.